

autoriteiten onder God

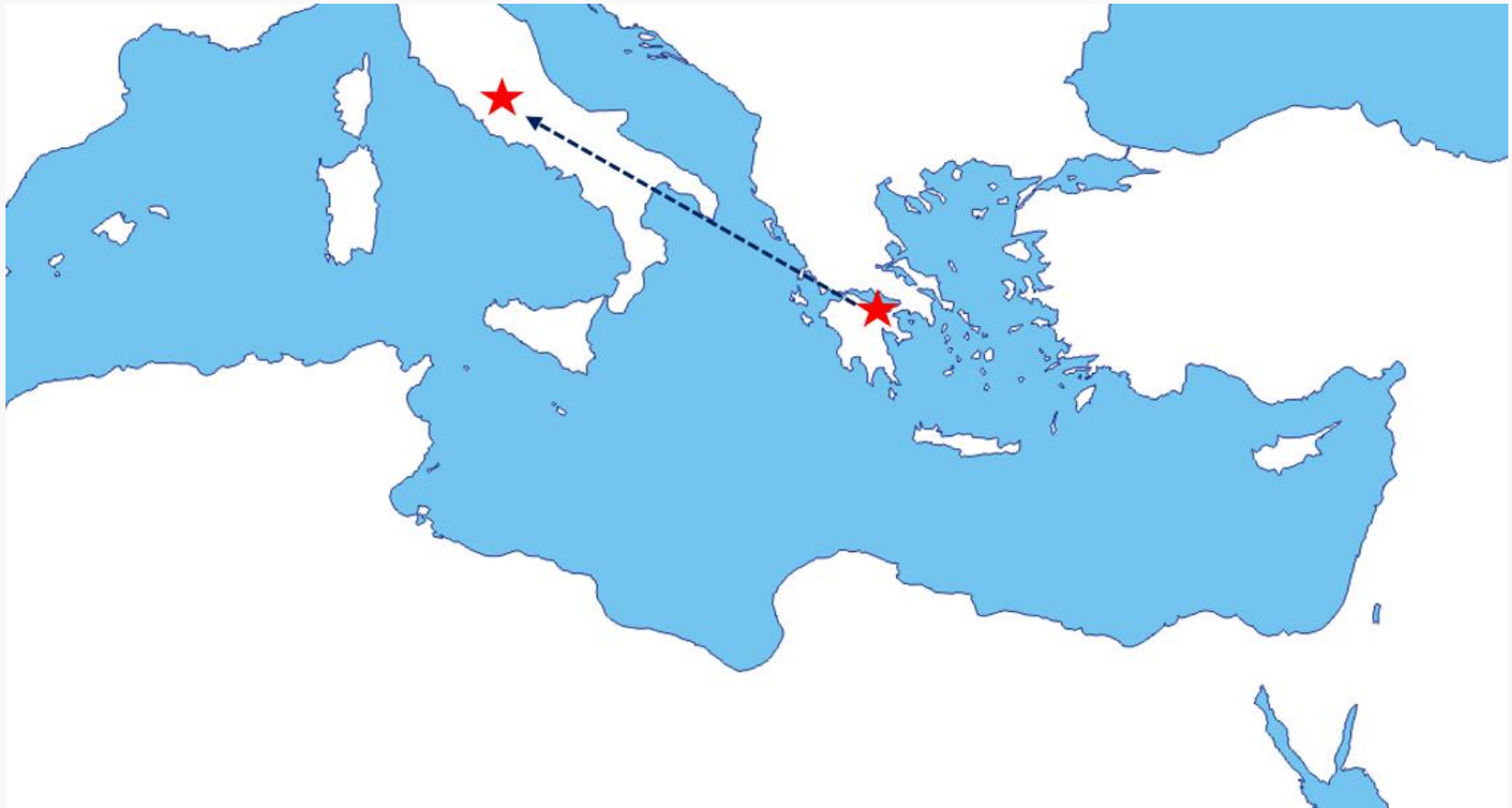

Romeinen 13:1-7

5 oktober 2025
Urk

Romeinen-brief:

- door Paulus geschreven vanuit Korinthe rond 57 AD (Hand.20:3; Rom.15:25; 16:1,23)
- hij was op reis naar Jeruzalem (15:25) en neemt zich voor om daarna Rome te bezoeken, op doorreis naar Spanje (15:28)

aanleiding tot Romeinen 13

- spanning tussen Joden en Romeinse autoriteiten. Keizer Claudius had de Joden uit Rome verbannen (Hand. 18:2; 50 AD), en velen waren pas onder Nero (54 AD) weer teruggekeerd.
- aan het slot van Rom.12 schreef Paulus (:19): "Wreekt uzelf niet, geliefden, maar laat plaats voor de toorn...". In hfdst. 13 betoogt hij dat de overheid is gesteld tot 'toornende wreekster over wie kwaad bedrijft'

¹ Ieder mens moet zich onderwerpen
aan de overheden, die boven hem staan...

letterlijker:

laat iedere ziel zich onderschikken
aan superieure autoriteiten

Paulus richt zich niet tot de overheid,
maar tot onderdanen

ΠΑΣΑ	ΨΥΧΗ	ΕΞΟΥΣΙΑΙΣ	ΥΠΕΡΕΧΟΥΣΑΙΣ	ΥΠΟΤΑΣΣΕΘΩ
elke	ziel	<i>aan</i> -autoriteiten	!superieur-zijnde	!laat-haar-onderschikken~!
ieder	mens	aan de overheden	die boven hem staan	moet zich onderwerpen

¹ Ieder mens moet zich onderwerpen
aan de overheden, die boven hem staan...

letterlijker:

laat iedere ziel zich onderschikken
aan superieure autoriteiten

onderschikken ≠ onderwerpen

'onderwerpen' wekt indruk van vijandschap.

'onderschikken' duidt op de erkenning
van een natuurlijke rangorde (kinderen-
ouders; vrouw-man)

ΠΑΣΑ ΨΥΧΗ ΕΞΟΥΧΙΑΙΣ

elke ziel *aan*-autoriteiten

Ieder mens aan de overheden

ΥΠΕΡΕΧΟΥΣΑΙΣ

superieur-zijnde

die boven hem staan

ΥΠΟΤΑΣΣΕΘΩ

laat-haar-onderschikken !

moet zich onderwerpen

¹ Ieder mens moet zich onderwerpen aan de overheden, die boven hem staan...

letterlijker:

laat iedere ziel zich onderschikken aan superieure autoriteiten

onderschikken ≠ gehoorzamen

- onderschikken = houding waarbij een ander als meerdere erkend wordt
- gehoorzamen = doen wat wordt opgedragen >

ΠΑΣΑ	ΨΥΧΗ	ΕΞΟΥΧΙΑΙΣ	ΥΠΕΡΕΧΟΥΣΑΙΣ	ΥΠΟΤΑΣΣΕΘΩ
elke	ziel	aan-autoriteiten	superieur-zijnde	laat-haar-onderschikken ~ !
ieder	mens	aan de overheden	die boven hem staan	moet zich onderwerpen

- ouders Mozes gehoorzaamden het bevel van de koning niet (Hebr.11:23)
- vroedvrouwen in Egypte gehoorzaamden Farao niet (Ex. 1:17).
- Daniël gehoorzaamde het verbod van Darius niet (Dan. 6:10).
- apostelen gehoorzaamden het Sanhedrin niet: "men moet God meer gehoorzamen dan mensen." (Hand. 5:29).

¹ Ieder mens moet zich onderwerpen
aan de overheden, die boven hem staan...

letterlijker:

laat iedere ziel zich onderschikken
aan superieure autoriteiten

Gr. *exousia* = volmacht (Hand. 9:14), bevoegdheid
(Mat. 21:23)

'overheden' zijn niet autonoom maar zij
ontlenen hun gezag aan een ander (hier: God)

ΠΑΣΑ	ΨΥΧΗ	ΕΞΟΥΣΙΑΙΣ	ΥΠΕΡΕΧΟΥΣΑΙΣ	ΥΠΟΤΑΣΣΕΘΩ
elke	ziel	<i>aan</i> -autoriteiten	!superieur-zijnde	!laat-haar-onderschikken~!
ieder	mens	aan de overheden	die boven hem staan	moet zich onderwerpen

¹ ... Want er is geen overheid
dan door God en die er zijn,
zijn door God gesteld.

letterlijker:

want er is geen autoriteit dan onder God
en die er zijn, zijn onder God gesteld

boven ons (superieuren)
- maar onder God gesteld

OY	ΓΑΡ	ΕΣΤΙΝ	ΕΞΟΥΧΙΑ	ΕΙ	ΜΗ	ΥΠΟ	ΘΕΟΥ
niet	want	er-is	autoriteit	indien	toch-niet	onder	God
geen	Want	er is	overheid	dan	_	door	God

ΔΙ	ΔΕ	ΟΥΧΑΙ	ΥΠΟ	ΘΕΟΥ	ΤΕΤΑΓΜΕΝΑΙ	ΕΙΣΙΝ
degenen	echter	zijnde	onder	God	gezet-zijnde~	(zij)-zijn
die	en	er zijn	door	God	gesteld	zijn

2 Wie zich dus tegen de overheid verzet,
wederstaat de instelling Gods...

letterlijker:

wie zich dus verzet tegen de autoriteit
heeft Gods mandaat weerstaan

lett. verzetten > overheid willen omverwerpen

- rebellie, revolutie

ΩCΤΕ	Ο	ΑΝΤΙΤΑCCOMΕΝΟC	ΤΗ	ΕΞΟΥCΙΑ
zodat	degene	zich-verzettende~	tegen-de	autoriteit
dus	Wie	zich... ..verzet	tegen de	overheid

ΤΗ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ	ΔΙΑΤΑΓΗ	ΑΝΘΕCΤΗΚΕΝ
aan-het	van-de	God	mandaat	(hij)-heeft-weerstaan
de	_	Gods	instelling	wederstaat

2 Wie zich dus tegen de overheid verzet,
wederstaat de instelling Gods...

letterlijker:

wie zich dus verzet tegen de autoriteit
heeft Gods mandaat weerstaan

het mandaat nl. om recht te handhaven en het
kwaad te straffen (:3,4)

ΩCΤΕ	Ο	ΑΝΤΙΤΑCCOMΕΝΟC	ΤΗ	ΕΞΟΥCΙΑ
zodat	degene	zich-verzettende~	tegen-de	autoriteit
dus	Wie	zich... ..verzet	tegen de	overheid

ΤΗ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ	ΔΙΑΤΑΓΗ	ΑΝΘΕCΤΗΚΕΝ
aan-het	van-de	God	mandaat	(hij)-heeft-weerstaan
de	_	Gods	instelling	wederstaat

² ... en wie dit doen,
zullen een oordeel over zich brengen.

letterlijker:

en wie haar hebben weerstaan

zullen voor zichzelf een oordeel ontvangst nemen

= roept het zwaard (oordeel) over zich af

ΟΙ	ΔΕ	ΑΝΘΕCΤΗΚΟΤΕC	ΕΑΥΤΟΙC	ΚΡΙΜΑ	ΛΗΜΨΟΝΤΑΙ
degenen	echter	weerstaan-hebbende	voor-zichzelf	oordeel	(zij)-zullen-in-ontvangst-nemen~
wie	en	dit doen	over zich	een oordeel	zullen... ...brengen

³ Want, als iemand goed handelt, hoeft hij niet bevreesd te zijn voor de overheidspersonen, maar wel, als hij verkeerd handelt...

letterlijker:

want de oversten zijn geen [reden voor] vrees voor het goede werk, maar voor het kwade

het goede = onderschikkende opstelling

ΟΙ	ΓΑΡ	ΑΡΧΟΝΤΕΣ	ΟΥΚ	ΕΙΣΙΝ	ΦΟΒΟΣ
de	want	bestuurders	niet	(zij)-zijn	vrees
voor de	Want	overheidspersonen	niet	behoeft hij... ..te zijn	bevreesd

ΤΩ	ΑΓΑΘΩ	ΕΡΓΩ	ΑΛΛΑ	ΤΩ	ΚΑΚΩ
voor-het	goede	werk	maar	voor-het	kwade
als iemand	goed	handelt	maar wel	als hij... ..handelt	verkeerd

³ ... Wilt gij zonder vrees voor de overheid zijn?
 Doe het goede,
 en gij zult lof van haar ontvangen.

ΘΕΛΕΙΣ ΔΕ ΜΗ ΦΟΒΕΙΣΘΑΙ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑΝ
 |jij-wil echter toch-niet |vrezē~ de autoriteit
 Wilt gij _ zonder vrees... ...zijn voor de overheid

ΤΟ ΑΓΑΘΟΝ ΠΟΙΕΙ ΚΑΙ ΕΣΕΙΣ ΕΠΑΙΝΟΝ ΕΣ ΑΥΤΗΣ
 het goede |doe! en |jij-zal-hebben lof van-uit haar
 het goede Doe en gij zult... ...ontvangen lof van haar

4 Zij staat immers in dienst van God,
u ten goede...

letterlijker:

want zij is een dienares van God, u ten goede

de overheid zelf is niet goddelijk,

maar slechts in dienst van God

vanwege het mandaat dat haar is gegeven

- ook alleen aan God verantwoording schuldig
(<=> democratie)

ΘΕΟΥ	ΓΑΡ	ΔΙΑΚΟΝΟΣ	ΕΣΤΙΝ	ΟΙ	ΕΙΣ	ΤΟ	ΑΓΑΘΟΝ
van-God	want	bediende	zij-is	voor-jou	tot-in	het	goede
van God	immers	in dienst	Zij staat	u	ten	_	goede

4 ... Maar indien gij kwaad doet
wees dan bevreesd;
want zij draagt het zwaard niet tevergeefs...

= kort zwaard (niet voor oorlog bestemd)
▪ symbool van de rechterlijke autoriteit

ΕΑΝ	ΔΕ	ΤΟ	ΚΑΚΟΝ	ΠΟΙΗΣ	ΦΟΒΟΥ
in-het-geval-dat	echter	het	kwaad	dat-jij-doet	vrees~!
indien	Maar	_	kwaad	gij... ..doet	wees dan bevreesd

ΟΥ	ΓΑΡ	ΕΙΚΗ	ΤΗΝ	ΜΑΧΑΙΡΑΝ	ΦΟΡΕΙ
niet	want	voor-de-schijn	het	zwaard	zij-draagt
niet	want	tevergeefs	het	zwaard	zij draagt

4 ... zij staat immers in de dienst van God,
als toornende wreekster
voor hem, die kwaad bedrijft.

mandaat geldt sinds Noach (Genesis 9:5,6)

- gerechtelijke vergelding
- één van de zeven Noachitische geboden (in het Jodendom) is dat elk volk verplicht is gerechtshoven te hebben

ΘΕΟΥ	ΓΑΡ	ΔΙΑΚΟΝΟΣ	ΕΣΤΙΝ	ΕΚΔΙΚΟΣ	ΕΙΣ	ΟΡΓΗΝ
van-God	want	bediende	zij-is	rechtverschaffer	tot-in	boosheid
van God	immers	in de dienst	zij staat	wreekster	als	toornende

ΤΩ	ΤΟ ΚΑΚΟΝ	ΠΡΑΞΟΝΤΙ
voor-degene	het kwaad	verrichtende
voor hem, die	_ kwaad	bedrijft

5 Daarom is het nodig zich te onderwerpen,
niet slechts om de toorn,
maar ook om des gewetens wil.

*nl. het weten dat de overheid een Goddelijk
mandaat is gegeven (=het dragen van het zwaard)*

Δ Ι Ο	Α Ν Α Γ Κ Η	Υ Π Ο Τ Α Κ Κ Ε Θ Α Ι	Ο Υ	Μ Ο Ν Ο Ν	Δ Ι Α	Τ Η Ν	Ο Ρ Γ Η Ν
daarom	noodzaak	onderschikt-te-woorden~	niet	alleen	vanwege	de	boosheid
Daarom	is het nodig	zich te onderwerpen	niet	slechts	om	de	toorn

Α Λ Λ Α	Κ Α Ι	Δ Ι Α	Τ Η Ν	Σ Υ Ν Ε Ι Δ Η Σ Ι Ν
maar	ook	vanwege	het	geweten
maar	ook	om... ..wil	des	gewetens

⁶ Daarom brengt gij toch ook belastingen op;
want zij zijn dienaren Gods,
die juist op dit punt voortdurend letten.

letterlijker:

Vanwege dit voldoen jullie ook belastingen,
want zij zijn liturgen van God
die juist voor dit volharden

hier niet: dienares (> diaken) maar: liturg:
officiële bediening ten dienste van anderen

ΔΙΑ	ΤΟΥΤΟ	ΓΑΡ	ΚΑΙ	ΦΟΡΟΥΣ	ΤΕΛΕΙΤΕ
vanwege	dit	want	ook	belastingen	jullie-voldoen
(1/2) Daarom	(2/2)	toch	ook	belastingen	brengt gij... ..op

ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ	ΓΑΡ	ΘΕΟΥ	ΕΙΣΙΝ	ΕΙΣ	ΑΥΤΟ	ΤΟΥΤΟ	ΠΡΟΚΑΡΤΕΡΟΥΝΤΕΣ
dienstverrichters	want	van-God	zij-zijn	tot-in	zelfde	dit	volhardende
dienaren	want	Gods	zij zijn	op	juist	dit punt	die... ..voortdurend letten

⁶ Daarom brengt gij toch ook belastingen op; want zij zijn dienaren Gods, die juist op dit punt voortdurend letten.

letterlijker:

Vanwege dit voldoen jullie ook belastingen, want zij zijn liturgen van God die juist voor dit volharden

"dit" verwijst naar vers 4 waar de overheid "Gods dienares" en "toornende wreekster" heet

- belasting is bedoeld om de overheid te ondersteunen in haar mandaat van God (niet om de volkswil uit te voeren > democratie!)

ΔΙΑ	ΤΟΥΤΟ	ΓΑΡ	ΚΑΙ	ΦΟΡΟΥΣ	ΤΕΛΕΙΤΕ
vanwege	dit	want	ook	belastingen	jullie-voldoen
(1/2) Daarom	(2/2)	toch	ook	belastingen	brengt gij... ..op

⁶ Daarom brengt gij toch ook belastingen op;
want zij zijn dienaren Gods,
die juist op dit punt voortdurend letten.

letterlijker:

*Vanwege dit voldoen jullie ook belastingen,
want zij zijn liturgen van God
die juist voor dit volharden*

*verwijst naar hetzelfde "dit" als eerder in het
vers: het mandaat van God in vers 4*

ΔΙΑ	ΤΟΥΤΟ	ΓΑΡ	ΚΑΙ	ΦΟΡΟΥΣ	ΤΕΛΕΙΤΕ
vanwege	dit	want	ook	belastingen	jullie-voldoen
(1/2) Daarom	(2/2)	toch	ook	belastingen	brengt gij... ..op

7 Betaalt aan allen het verschuldigde,
belasting aan wie belasting,
tol aan wie tol...

= *niet alleen aan de overheid*

ΑΠΟΔΟΤΕ	ΠΑΣΙΝ	ΤΑΣ	ΟΦΕΙΛΑΣ
betaalt!	<i>aan</i> -allen	de	verschuldigde-dingen
Betaalt	aan allen	het	verschuldigde

ΤΟΝ	ΦΟΡΟΝ	ΤΟΝ	ΦΟΡΟΝ	ΤΩ	ΤΟ	ΤΕΛΟΣ	ΤΟ	ΤΕΛΟΣ
de	belasting	de	belasting	<i>aan</i> -degene	de	tol	de	tol
_	belasting	_	belasting	aan wie	_	tol	_	tol

7 Betaalt aan allen het verschuldigde,
belasting aan wie belasting,
tol aan wie tol...

*tol en accijns
= heffing op vervoer en handel*

ΑΠΟΔΟΤΕ	ΠΑΣΙΝ	ΤΑΣ	ΟΦΕΙΛΑΣ
betaalt!	<i>aan</i> -allen	de	verschuldigde-dingen
Betaalt	aan allen	het	verschuldigde

ΤΟΝ	ΦΟΡΟΝ	ΤΟΝ	ΦΟΡΟΝ	ΤΩ	ΤΟ	ΤΕΛΟΣ	ΤΟ	ΤΕΛΟΣ
de	belasting	de	belasting	<i>aan</i> -degene	de	tol	de	tol
_	belasting	_	belasting	aan wie	_	tol	_	tol

7 ... ontzag aan wie ontzag,
 eerbetoon aan wie eer toekomt.

= respect en erkenning
 van wie boven je is gesteld

TΩ	TON	ΦΟΒΟΝ	TON	ΦΟΒΟΝ	TΩ	ΤΗΝ	ΤΙΜΗΝ	ΤΗΝ	ΤΙΜΗΝ
<i>aan-degene</i>	<i>de</i>	<i>vrees</i>	<i>de</i>	<i>vrees</i>	<i>aan-degene</i>	<i>de</i>	<i>eer</i>	<i>de</i>	<i>eer</i>
aan wie	_	ontzag	_	ontzag	aan wie	_	eer	_	eerbetoon